

1 av 4 tror fortfarande att hiv smittar genom myggbett

1 av 5 skulle undvika nära kontakt med en arbetskamrat om de fick veta att denne hade hiv. Alldeles för många människor har en felaktig och överdriven bild av hur hiv förs vidare vilket bidrar till att rädslan och stigmatisering kring sjukdomen lever kvar.

Det är mer än 30 år sedan hiv kom till Sverige och mycket positivt har hänt sedan dess. Med en väl fungerande behandling går det idag att leva ett fullgott liv med lika lång livslängd som övriga i befolkningen, trots hiv. Men stigmatiseringen är fortfarande stark och sjukdomen kopplad till rädsla, avståndstagande och skam. Många av de omkring 6500 människor i Sverige som lever med sjukdomen smyger fortfarande med sin hiv och vågar inte berätta av rädsla för omgivningens reaktioner.

Kunskap och attityder om hiv

Smittskyddsinstitutet har sedan 1987 kartlagt kunskap och attityder hos allmänheten om hiv. I den senaste undersökningen 2011 svarar 20 procent att de skulle undvika nära kontakt med en arbetskamrat eller skolkamrat om de fick veta att denna hade hiv. Undersökningen vänder sig till personer mellan 16 och 49 år vilket statistiskt skulle innebära att denna attityd delas av omkring 850 000 människor i Sverige.

I samma undersökning tror fortfarande 25 procent (eller statistiskt räknat drygt en miljon svenskar i åldrarna 16-49 år) att hiv kan överföras av myggor och andra insekter. Omkring 15 procent anger offentliga toaletter som en möjlig smittväg. Yngre under 20 år ger i undersökningen uttryck för en betydligt större rädsla än äldre och är samtidigt mindre benägna att skaffa sig information om hiv.

-Uppenbarligen är kunskapen om hur hiv smittar och kanske framförallt inte smittar för låg, säger Jukka Aminoff, kanslichef på Riksförbundet Noaks Ark. Och fortsätter:

-Jag är övertygad om att stigma kring hiv till allra största del är förknippat med rädsla. Och det är klart, att ju mer dramatisk bild man har, desto mera rädsla handlar det om. Rädslan i sin tur är jag lika övertygad om beror till största delen på okunskap.

Hur smittar inte hiv?

Hiv kan inte föras vidare genom mat och dryck eller genom myggor och andra insekter. Inte heller via simbassänger, toaletter eller föremål som husgeråd. Du kan krama, smeka och kyssa en person med hiv, ni kan dricka ur samma glas och röra vid varandra utan att hiv överförs mellan er. Du kan ha nära kontakt med en arbetskamrat eller skolkamrat utan risk att bli smittad.

-Det är inte rimligt att så många som lever med hiv upplever att de inte kan vara öppna med sin hivstatus. Kunskapsnivån måste höjas och vi måste ta tag i våra fördomar kring hiv. Från Noaks Arks sida vill vi att så många som möjligt ser internationella aidsdagen som ett tillfälle till eftertanke och reflektion kring bemötandet av människor som lever med hiv, säger Anna Åkerhielm, vice ordförande Riksförbundet Noaks Ark

Presskontakt

Jukka Aminoff, kanslichef på Riksförbundet Noaks Ark. Tel/mob: 08-700 46 16

Debattartikel att användas fritt för ev införande på internationella aidsdagen:

Vet du tillräckligt om hiv?

Idag den 1 dec är det den internationella aidsdagen. Många tar nog denna dag fasta på namnet och vänder sina blickar utåt mot den globala arena där problemen är mer uppenbara än i Sverige. Men det finns all anledning att även vända blicken mot oss själva. Från Noaks Arks sida vill vi att så många som möjligt ser denna dag som ett tillfälle till eftertanke, reflektion och handling kring bemötandet av människor som lever med hiv.

Det är mer än 30 år sedan hiv kom till Sverige och mycket positivt har hänt sedan dess. Hiv är visserligen precis lika livshotande som det alltid har varit om infektionen förblir oupptäckt och du inte får vård. Men med en väl fungerande behandling går det idag att leva ett fullgott liv med lika lång livslängd som övriga i befolkningen, trots hiv.

Men stigmatiseringen är fortfarande stark och sjukdomen kopplad till rädsla, avståndstagande och skam. Många av de omkring 6500 människor i Sverige som lever med sjukdomen smyger fortfarande med sin hiv och vågar inte berätta av rädsla för omgivningens reaktioner. Alltså möjligtvis dina reaktioner, som läser denna artikel.

Kunskap och attityder om hiv

Smittskyddsinstitutet har sedan 1987 kartlagt kunskap och attityder hos allmänheten om hiv. Kunskaperna har över tid ökat, likaså toleransen. Men i den senaste undersökningen 2011 svarar ändå 20 procent att de skulle undvika nära kontakt med en arbetskamrat eller skolkamrat om de fick veta att denna hade hiv. Undersökningen vänder sig till personer mellan 16 och 49 år vilket statistiskt skulle innebära att denna attityd delas av omkring 850 000 människor i Sverige.

När det gäller kunskaperna har de visserligen ökat sedan 1980-talet, men i samma undersökning tror ändå fortfarande 25 procent

(eller statistiskt räknat drygt en miljon svenskar i åldrarna 16-49 år) att hiv kan överföras av myggor och andra insekter. Omkring 15 procent anger offentliga toaletter som en möjlig smittväg. 6 av 10 anser att smittsamheten hos en person som har hiv inte alls påverkas av bromsmediciner. I själva verket är smittsamheten vid en väl fungerande behandling i princip minimal, givet att personen inte samtidigt har några andra sexuellt överförbara infektioner. Yngre under 20 år ger i undersökningen uttryck för en betydligt större rädsla än äldre och är samtidigt mindre benägna att skaffa sig information om hiv.

Hur smittar inte hiv?

Uppenbarligen är kunskapen om hur hiv smittar och kanske framförallt inte smittar för låg. Därför:

Nej, hiv smittar inte genom mat och dryck eller genom myggor och andra insekter. *Inte heller* via simbassänger, toaletter eller föremål som husgeråd. *Ja*, du kan krama, smeka och kyssa en person med hiv, ni kan dricka ur samma glas och röra vid varandra utan att hiv överförs mellan er. *Ja*, du kan ha nära kontakt med en arbetskamrat eller skolkamrat utan risk att bli smittad.

Vi är övertygade om att stigmat kring hiv till allra största del är förknippat med rädslan för den här sjukdomen. Och det är klart att ju mer dramatisk bild man har, desto mera rädsla handlar det om. Rädslan i sin tur är vi lika övertygade om beror till största delen på okunskap.

Dags att gå vidare

Det är dags att vi vänder blad och går vidare när det gäller synen på hiv. Det är inte rimligt att så många som lever med hiv upplever att de inte kan vara öppna med sin hivstatus. Kunskapsnivån måste höjas och vi måste ta tag i våra fördomar. Därför några avslutande frågor till dig. Vet du själv tillräckligt om hiv? Om inte, är du beredd att ta reda på mer? På vilket sätt kan du bidra till att sprida kunskap bland vänner, skolkamrater eller arbetskamrater och därmed minska rädslan och stigmatiseringen kring hiv?

Anna Åkerhielm, vice ordförande Riksförbundet Noaks Ark

Jukka Aminoff, kanslichef, Riksförbundet Noaks Ark

Riksförbundet Noaks Ark arbetar för att minska spridningen av hiv och dess följder för enskilda och samhället. Vi bidrar till förebyggandet av hiv och andra sexuellt överförbara infektioner. Vi verkar för ökat välbefinnande hos hivpositiva och närstående. Genom ökad kunskap och opinionsbildning vill vi öka medvetenheten om hiv och lindra hivpositivas utsatthet i samhället. www.noaksark.org